

РОЗДІЛ 1

Лок, Бах та К-поп

Ми не одразу звернулися в поліцію. Це вже потім я карталася, думаючи, що все могло б обернутися інакше, якби менше зволікала й не наполягала, що тато не *зник*, а просто десь затримався, можливо, в парку, шукає Юджина, бо ж думає, що той знову кудись утік. Мама стверджує, що моєї провини в цьому немає і я просто була оптимісткою, але я знаю, що це не так. Я не вірю в оптимізм. Вважаю, що є тонка межа (якщо вона взагалі є) між оптимізмом і корисним ідіотизмом, тож узяла за правило уникати оптимізму взагалі, щоб випадково не перетнути цієї межі.

Мій брат-близнюк Джон теж намагається мене підбадьорити. Запевняє, буцімто ми не могли знати, що сталося щось лихе, бо ж той ранок почався геть типово, хоч це й цілковита дурниця, бо як можна думати, що нічого не трапилось тільки тому, що досі лихо нас оминало? Життя — не геометрія; жахливі доленосні події неможливо передбачити внизу лінійного графіка. Трагедії та нещасні випадки трагічні й нещасні саме тому, що вони стаються цілком непередбачувано. До того ж, коли хтось говорить про «типове» в нашій сім'ї, я лише хитаю

головою. Навіть якщо не брати до уваги такі доволі банальні речі, як те, що ми з Джоном дівчина й хлопець, хоч і близнюки; що ми змішаної раси (білих і корейців); що наші батьки розподілили гендерні ролі доволі нетипово (мама працює, тато господарює вдома); що маємо з батьками різні прізвища (татове Парсон + мамине Парк = Парксон у нас, дітей)... бо нехай типовими нас справді не назвеш, проте здивувати когось таким у наш час навряд чи вдасться. А ось у чому ми справді нетипові, то це в тому, що стосується мого молодшого брата Юджина, у якого подвійний діагноз: аутизм і рідкісна генетична патологія, відома як мозаїчний синдром Ангельмана (СА). Брат не розмовляє і має проблеми з моторикою, проте завжди веселий і усміхнений, ба більше, він часто просто заливається сміхом, і це дуже тішить тих, хто ніколи не чув про СА.

Пробачте, я відійшла від теми. Це одна з моїх найбільших вад, з якою намагаюся боротися. (Щиро кажучи, не завжди варто стримувати в собі потік слів, бо іноді він може підштовхнути до чогось важливого або/і веселого. Наприклад, моя дипломна робота на тему «Філософія музики та алгоритмічне програмування: Лок, Бах і К-поп проти Прокоф'єва, Сартра й джаз-репу» виросла з примітки до плану роботи. Зрештою, хай як стараюся, нічого не можу із собою вдіяти: так влаштований мій мозок. Тож пропоную компроміс: свої міркування я викладу в примітках. Якщо вам подобаються веселі відступи, як мені й татові, можете їх читати. Якщо ж примітки вас дратують (як Джона) або ж ви хочете якомога швидше дізнатися, чим усе скінчиться (як мама), пропускайте їх. А як і досі не визначилися, спробуйте і так, і так, а там побачите.)

Отже, я говорила про поліцію. Річ у тім, що я знала: щось не так. Усі ми знали. Ми не хотіли телефонувати в поліцію, бо не бажали говорити про це вголос. Так само, як оце я зараз

знову й знову яложу тему виклику поліції, замість просто сказати, що ж сталося.

А сталося таке: мій п'ятдесятирічний батько, Адам Парсон, зник. О 9:30 ранку вівторка, 23 червня 2020 року вони з моїм чотирнадцятирічним братом Юджином пішли в місцевий парк Ривер-Фоллз, як робили це майже щодня, відколи я повернулася з коледжу через карантин. Ми знаємо, що вони дійшли до парку, бо маємо чимало свідків, як-от з добрий десяток туристів і собачників, які в цей час вигулювали своїх чотирилапих. Вони бачили їх разом у різних точках маршруту до водоспаду аж до 11:10. Об 11:38 (точний час зафіксований на відеореєстраторі) Юджин вибіг з лісу на вузьку дорогу в нашому районі, змусивши водія, який проскочив на знак «Стоп», надто швидко повернути й вилетіти в кювет, щоб не збити хлопця. На останніх секундах запису реєстратора видно розмитий образ Юджина, брат не зупинився, не обернувся, навіть не глянув на автівку чи на щось інше, просто трохи ніби спіткнувся, і сталося це так близько до машини, що можна було запрягтися: його таки збили. Скрегіт шин і гуркіт автомобіля, що летить у кювет, не кажучи вже про ланцюгову реакцію з двох автівок, які їхали позаду нього, спричинили суцільну какофонію металевого брязкоту, ударів і скрипу, це вивело на вулицю людей, а вони, власне, і повідомили потім, що бачили хлопця, пізніше ідентифікованого як Юджин, — той ішов, похитуючись. У протоколах чітко зазначено, що ніхто з п'ятох свідків, трьох водіїв і двох пасажирів, які стали учасниками ДТП, не бачили мого тата, який би наздоганяв, супроводжував чи рухався попереду Юджина. Ми не раз перевіряли цю інформацію, тож не сумніваємося: на ту дорогу Юджин вийшов сам.

Тим часом я переживала те, що тоді вважала одним із найтрагічніших періодів свого життя. Дивно, якими відносними

є такі судження, наскільки вони можуть змінюватися залежно від контексту: той день вочевидь став Днем Зникнення Тата, проте, якби ви того ранку мене запитали, я б, не вагаючись, назвала його Днем Великого Розриву. Ні, певна річ, я не скажу, що він був такий драматичний, як усе це. Власне сам розрив стався дещо раніше і якимось майже непомітно для мене, хоч я і звернула увагу, що Вік трохи дистанціювався, однак вирішила, може, він хоче побути наодинці. То були мої перші серйозні стосунки (я їх так називаю, бо вони тривали понад шість місяців), і я думала, що вчинила тактовно, відступивши й не вимагаючи пояснень, не наполягаючи, щоб Вік відкрився мені, звірився або що, однак *насправді* я просто завалила тест — наскільки важливі мені ті взаємини, як багато вони для мене означають. Тож ранковий телефонний дзвінок став лише ввічливим підбиттям очевидних підсумків.

Поки мовчки вислуховувала прохолодний, удавано байдужий (хоч деколи Вік переборщував зі своєю байдужістю) висновок про те, що нам краще розбігтися, бо мені, очевидно, геть на нього начхати, спало на думку: а може, цей дзвінок — ще один тест, який я можу пройти, прикинувшись засмученою і запевнивши: «Ні, зовсім не начхати!», а тоді ще додавши: «Це все через карантин, через вимоги дотримуватися дистанції, через тиск ізоляції», бла-бла-бла. Втім, я не схильна до драматизації. Ну й мене неабияк розлютило, що хлопець, який зазвичай вихваляв мою відвертість, «небажання грати в ігри», улаштував цю гру й сподівався, що я братиму в ній участь і навіть досягну якихось успіхів. Це було якимось по-дитячому, образливо й навіть підступно. Саме так я йому й заявила, щойно він замовк, і одразу поклала слухавку. (Я вірю, що потрібно говорити те, що думаєш, — звісно, наскільки це можливо.) А тоді пожбурила телефон через усю кімнату (жбурляти «айфон», скажу я вам, навіть близько не так приємно, як трошити

старомодний стаціонарний телефон, який стоїть у нас на кухні, до того ж моя мобілка ще й у титановому чохлі, якому такі удари зовсім не страшні), і він, бляха, приземлився на м'який плед.

Я вже хотіла була пожбурити його знову, та глянула у вікно й залякла: з-за рогу нашої вулиці швидко вибіг хлопець у яскраво-жовтій футболці. Мій мозок на мить застопорився, бо не міг поєднати два факти: футболка точно була Юджинова, я чітко пам'ятала, що зранку він одягнув саме її, одначе хода — зовсім не його. Юджинів мозаїчний синдром Ангельмана означає, що в його організмі два набори генів: деякі клітини мають дефект імпринтингу, а деякі функціонують цілком нормально. Мозаїчність робить його «менш ураженим», тобто в нього нема більшості серйозних симптомів, характерних для дітей із СА, як-от нападів або проблем з ходьбою чи харчуванням¹. Юджин може виконувати певні дії, до яких звик упродовж усього життя, зокрема користуватися столовим приладдям, гуляти чи навіть бігати, проте в нього є труднощі з підтриманням стабільної координації та швидкості. Чимось це нагадує принцип скоромовки: якщо говорити повільно й уважно, то раз чи два можна вимовити речення правильно, не помилившись. Але що довше й швидше проказувати те речення, то більша ймовірність збитися. Юджин роками тренувався, поки навчився ходити на довгі дистанції. Саме тому він щодня бігає з татом у парк. Хоча я не впевнена, що йому вза-

¹ З іншого боку, аутизм робить Юджина менш соціальним та комунікабельним, ніж більшість дітей із СА, які постійно прагнуть соціальних контактів. Я навіть чула, що дехто вважає аутизм і СА несумісними, посилаючись на стереотип, буцімто люди з аутизмом беземоційні та неохочі до спілкування. Лікар, який поставив діагноз Юджину, сказав, що взагалі СА трапляється вкрай рідко (один випадок на двадцять тисяч немовлят), тож із варіантом мозаїчності *та* в поєднанні з аутизмом Юджин був справжнім «дивом, яке стається раз на мільйон випадків». Гадаю, цими словами він хотів нас трохи підбадьорити.

галі подобається бігати. Тож як так сталося, що цей хлопець, який дуже нагадував мого молодшого брата, біг нашою довгою вулицею?

Є одна цікава річ із братами й сестрами. Ти думаєш, що вони просто є, а тоді стається щось прекрасне або жахливе, яке підіймає з глибин і робить видимим те, що корейці називають «джонг». Це важко пояснити англійською. Це не просто якась конкретна емоція, не симпатія чи любов, а складний зв'язок, що визначається своєю глибиною та історією: це відчуття належності до одного цілого, відчуття, що ваші долі переплетені, що їх неможливо розірвати, хай як би хто намагався. Я побігла сходами на перший поверх, відчинила вхідні двері й босоніж вилетіла надвір.

— Господи, Юджине, тільки поглянь, як ти біжиш! — вигукнула я і заплескала в долоні... Божечки, це так на мене не схоже, я зовсім не така, однак тієї миті не могла нічого із собою вдіяти, тож навіть підстрибнула, радісно крикнувши.

А де тато? Я сушила голову, намагаючись згадати, чи це запитання тоді взагалі спало мені на думку. Бо не помітила, що тата не було поруч із братом, утім, навіть якби він і був там, я б усе одно *не* помітила. Тобто я його не бачила, але з батьками так завжди. Вони, здається, завжди поруч, тож ти за замовчуванням вважаєш, що вони там, де й мають бути. Словом, тоді я про таке не думала, але, найімовірніше, десь у підсвідомості промайнула думка, що це тато підбив Юджина побігати й, коли вони були вже неподалік, дозволив йому щодуху мчати додому. Тато міг просто відстати. І на те мав чимало причин: його рух, імовірно, сповільнив артрит коліна (наскільки я знала, артрит у нього не було, але я зовсім не здивувалася б, що ми про це ще просто не дізналися, позаяк батькові вже стукнуло п'ятдесят), або ж він зупинився, щоб зняти сина на відео, бо батьки постійно так роблять. Не ска-

жу, що тієї миті я свідомо думала про це; як я вже пояснила, я думала про тата так, як діти про батьків, тобто... взагалі не думала.

Можливо, це таке собі виправдання, але, певно, я була надто зачарована Юджином, щоб звертати увагу на щось інше. Він прекрасний. Кожен вважає за належне відзначити, що він — пречудове поєднання рис батьків, тобто не така мішанина татового й маминого, яка дісталася нам із Джоном, а гармонійне сполучення, наче татові очі, ніс, шкіру й інше комбінували наполовину з маминими. Його осяйне обличчя, широка усмішка, переможна й горда, і насамперед те, як він перетинав газон перед домом: його ноги й руки рухалися атлетично синхронно, такого мені ще ніколи не доводилося бачити. Коли він підбіг ближче, я помітила, що коліна в нього подряпані, а жовта футболка брудна, проте це робило його ще щасливішим, тепер він скидався на бешкетника, який гасає лісом із друзями, сміється й зовсім не переймається якимись там подряпинами.

Постійні чвари з Джоном, образа на гострі мамині слова напередодні ввечері — усе це не мало жодного значення. Я шкодувала, що вони цього не бачать, жалкувала, що не мала із собою телефона, щоб зняти Юджина й показати їм. Я забула, що була роздратована, забула, що Вік знов і знов перевіряв мене, забула про мамин ультиматум, забула про все, крім того, що ще ніколи не бачила Юджина таким граційним, таким звичайним, тож побігла йому назустріч, щоб обійняти.

Не знаю, чого я очікувала: міцних обіймів у відповідь, що ці сильні руки пригорнуть мене й стиснуть, чи звичайних напівобіймів, коли брат просто стояв, ніби терпляче дозволяв себе обіймати, а його руки повільно й мляво підіймалися вгору, а потім майже одразу опускалися вниз, ніби їм бракувало сили. Останнім часом ми майже не обіймалися, тож, мабуть,

я сподівалася, що ця неймовірна мить зітре непорозуміння між нами, яке тяглося ще з Різдва. Надія небезпечна, бо змушує вас плутати те, що можливо, з тим, що неможливо.

Тим часом Юджин летів, не зупиняючись, а коли нарешті добіг до мене, то випростав руки й, широко всміхаючись, штовхнув. Юджин, мій рідний брат, штурхонув мене на землю. І зробив це доволі сильно.

Повертаючись подумки до тих подій, розумію, що мала б насторожитися, бо він мчав просто на мене. Одначе та усмішка... та його усмішка — то справжня проблема. Я знаю, що Юджин іноді сміється, коли відчуває біль, тривогу, нервово перевантаження, навіть гнів; я читала про це, обговорювала з лікарями, на власні очі бачила прямі докази. Одначе деякі явища аж так укорінені в нашій культурі, а може, й у самій нашій природі, що нам просто важко повірити в протилежне; інтуїція щоразу бере гору над розумом. І усмішка — одне з таких явищ. Не силувана, крива, фальшива, а широка, на всі тридцять два, як у Юджина, коли сміються губи, очі, брови й навіть вуха. Батьки та Джон стверджують, що навчилися читати тонкі відмінності в усмішках Юджина, щоб зрозуміти його справжній емоційний стан, проте я ніколи не вміла їх розрізняти. Крім того, у мене не було причин сумніватися в його щасті; мене так захопила нормальність тієї миті, я була така щаслива, що вирішила, ніби Юджин відчуває те саме, а усмішка на його обличчі лише підтверджувала мої думки. Я веду до того, що була зовсім не готова до його поштовху, тож упала, підвернула щиколотку, а хребтом пробігся електричний розряд болю.

— Ой! — закричала я, і вийшло трохи голосніше, ніж треба було б за такого фізичного болю. Можливо, я хотіла тим криком зупинити Юджина, але брат, і вухом не повівши, прожогом заскочив у дім через відчинені двері.